

Filosofie pro posluchače nefilosofických oborů

Přednáškový kurs představuje ve zkratce dějiny evropské filosofie od antiky po současnost. Cílem přednášek není poskytnutí detailní znalosti dějin filosofie, spíše se jedná o představení základních filosofických kategorií, pojmů a teorií na vybraných příkladech z dějin filosofie.

1. Úvod: Co je a není filosofie
2. Antická filosofie I (vznik filosofie, předsókratikové, Sókratés, Platón)
3. Antická filosofie II (Aristotelés, helénistické školy)
4. Středověká filosofie (patristika, scholastika, důkazy boží existence, realismus vs. nominalismus)
5. Renesanční filosofie (humanismus, aristotelismus, platonismus, sociální filosofie)
6. Novověká filosofie I (obecná charakteristika, empirismus)
7. Novověká filosofie II (racionalismus a osvícenství)
8. Filosofie 19. století I (Kant, německý klasický idealismus, Marx)
9. Filosofie 19. století II (Pozitivismus, iracionalismus – filosofie života)
10. Soudobá filosofie (fenomenologie, existencialismus, hermeneutika)
11. Soudobá filosofie II (novopozitivismus, analytická filosofie, filosofie vědy)

Literatura:

Popkin, R. – Stroll, A.: *Filosofie pro každého*. Praha 2000.

Anzenbacher, A.: *Úvod do filosofie*, Praha 1990; další vydání.

Blecha, I.: *Filosofie*, Olomouc 2004; další vydání.

Liessman, K – Zenaty, G.: *O myšlení. Úvod do filosofie*. Olomouc 1994

Störig, H. J.: *Malé dějiny filosofie*. Praha 1994; několik vydání u různých nakladatelství

Tvrdý, J.: *Průvodce dějinami evropské filosofie*. Brno 1947.

kol. *Filosofický slovník*. Olomouc 2019.

Neff, V., *Antigorgias. Filosofický slovník pro samouky*, několik vydání

+ různé filosofické slovníky, je jich celá řada... - nepoužívat slovníky vydané před r. 1989!

Požadavky ke zkoušce:

Písemná zkouška bude mít povahu testu, v němž půjde o definice pojmů z níže uvedeného seznamu.

a posteriori

agnosticismus

anamnésis (Platón)

antiklerikalismus (osvícenství)

antropomorfismus

apolinské x dionýské umění (Nietzsche)

arché (presokratikové)

atomismus

autentická existence (existencialismus)
dedukce
deismus
determinismus
doxa
důkazy boží existence
duch a jeho vývoj (Hegel)
empirismus
epikureismus
etika
existencialismus
fenomenologie
filosofická antropologie
filosofie dějin
filosofie vědy
filosofie ducha (Hegel)
hermeneutika
hermeneutický kruh
historický materialismus (Marx)
humanismus renesanční
idealismus
ideje (podle Platóna)
idoly (Bacon)
indukce
iracionalismus 19. století
kosmogonie
kosmologie
látka (hýlé)
logika
logický pozitivismus
logos vs. mýtus
materialismus
marxismus
metafyzika
metoda (Descartes)
mluvní akty
monismus
možnost/skutečnost (Aristotelés)
mýtus
nadčlověk
noetika (gnoseologie, epistemologie)
ontologie
osvícenství

panteismus
patristika (církevní otcové)
paradigma
perspektivismus
pluralismus
pozitivismus
přírodní filosofie
předsókratici (presokratici)
psychofyzický problém (Descartes)
racionalismus
relativismus
renesance
renesanční humanismus
revoluce (Marx)
revoluce ve vědě (Kuhn)
řecký zázrak
scientismus
scholastika
skepticismus
sofisté
spor o univerzálie/nominalismus a realismus
stoicismus/stoikové
soudy analytické/syntetické (Kant)
substance/akcident (Aristotelés)
svobodná umění
teismus
teorie společenské smlouvy
teorie pravdy
teorie úžasu
transcendentální
transcendentní
translatio studiorum
třídní boj
tvar-forma (morfé)
univerzita
verifikace
výrobní síly – výrobní vztahy (Marx)
zákon dialektiky (Hegel)
zákon tří stádií (Comte)
učení o věčném návratu a světovém požáru